

Трговина енергентима

Извјештај о квалитету и метаподацима према Јединственој интегрисаној структури
метаподатака (SIMS 2.0)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика - Одјељење производних статистика
1.3.	Контакт особа	Рада Липовчић
1.4.	Функција контакт особе	Виши стручни сарадник за статистику рударства, прерађивачке индустрије и енергетике
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	rada.lipovcic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 770
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	15.03.2021.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	15.03.2021.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	15.03.2021.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Статистичким истраживањем о трговини енергентима прикупљају се подаци о набавци, увозу, извозу и залихама одређених врста енергената, те продаји енергената потрошачима по врсти потрошача.

Републички завод за статистику, уз употребу обрасца „Годишњи извјештај о трговини енергентима – ЕН-ТЕ-Г, ово истраживање проводи од 2010. године за 2009. као годину посматрања. Активност се проводи сваке године.

3.2. Систем класификација

Статистички подаци о трговини енергентима прикупљају се, обрађују и публикују према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.

3.3. Обухваћени сектор

Подручје G, област 4671, према КД БиХ 2010.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Мрки угаљ и лигнит је неагломерисани угаљ чија је бруто калорична вриједност мања од 20000 kJ/kg.

Брикет мрког угља и лигнита је гориво добијено од мрког угља или лигнита без додатка средстава за везивање.

Течни нафтни гас (ТНГ) је нископарафински угљоводоник добијен из процеса у рафинеријама, постројењима за стабилизацију сирове нафте и природног гаса и углавном се састоји из пропана (C3H8) и бутана (C4H10) или њихове комбинације.

Моторни бензин је мјешавина лаганих угљоводоника дестилованих на температури између 35°C и 215°C. Користи се као гориво за моторе са унутрашњим сагоревањем који се пале преко варница.

Дизелско гориво је средњи дестилат који се употребљава за погон дизел мотора код аутомобила, камиона, бродова и друго.

Уље за ложење (екстра лако) је средњи дестилат који се употребљава у индустрији и за комерцијалне потребе.

Уље за ложење (мазут) је тешко уље добијено прерадом сирове нафте. Употребљава се као гориво у енергетским постројењима, индустрији и друго. Садржај сумпора може да буде виши или мањи од 1%.

3.5. Статистичка јединица

Јединице посматрања су пословни субјекти чија је главна (претежна) дјелатност по КД БиХ 2010 трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и субјекти чија главна дјелатност није трговина на велико, али остварују значајан промет од трговине на велико чврстим, течним и гасовитим горивима.

3.6. Статистичка популација

Статистичко истраживање о трговини енергентима заснива се на обухвату пословних субјеката који имају трговину на велико чврстим, течним и гасовитим горивима као главну или као споредну дјелатност. Истраживањем за 2019. годину било је обухваћено 78 пословних субјеката.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

2009-2019. година

3.9. Базни период

Није примјењиво.

4. Јединица мјере

t, ТЈ

5. Референтни период

Година

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Закон о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистички програм Републике Српске за период 2018-2021. година, важећи годишњи План рада Републичког завода за статистику.

6.2. Размјена података

Подаци о трговини енергентима за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске уније, Евростат-а.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Повјерљивост података и заштита личних података регулисане су Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).“

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. до 29. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03). Завод информисе све извјештајне јединице о томе да ће се прикупљени подаци користити само у статистичке сврхе.

Подаци који су прикупљени, обрађени и похрањени сматрају се повјерљивим ако је путем тих података могуће, непосредно или посредно, идентификовати извјештајне јединице, чиме се откривају појединачни подаци.

Статистички подаци се не смију достављати корисницима уколико садрже или откривају повјерљиве податке. Повјерљивим подацима се сматрају подаци за извјештајну јединицу или групу која се састоји од најмање три извјештајне јединице, гдје удио једне јединице у групи прелази 85%.

Приликом прикупљања, обраде и доставе података, Завод и овлаштени органи и организације предузимају све мјере организационе, регулаторне, административне и техничке природе које су потребне да се заштите повјерљивост података и онемогући недозвољени приступ, објављивање и кориштење података.

Лица која приликом обављања својих послова могу имати приступ повјерљивим подацима, морају се придржавати одредби овог Закона и након што престану обављати своје функције.

Документ Републичког завода за статистику „Правилник о заштити повјерљивих података“ наводи начела поступања са повјерљивим подацима, процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације података као и процедуре за приступање микроподацима.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци о трговини енергентима публикују се у годишњим саопштењима „Биланс природног гаса“, „Биланс угља“ и „Биланс нафте и деривата нафте“ у складу са унапријед утврђеним календаром публикација, 20.10. и 30.11.2020. године. Календар публикација је доступан корисницима на веб-сајту Завода.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Годишње

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

- [Биланс угља](#),
- [Биланс нафте и деривата нафте](#), и
- [Биланс природног гаса](#).

10.2. Публикације

- [Билтен – Енергетски биланси](#)
- [Ово је Република Српска](#)

10.3. Онлајн база података

Онлајн база података је доступна на [веб-сајту Завода](#).

10.3.1. Коришћење (консултовање) сетова података (AC1)

Није расположив софтвер за праћење броја прегледа и преузимања података.

10.4. Приступ микроподацима

Микроподаци нису доступни.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем конференције за медије као и путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.5.1. Коришћење (консултовање) сетова метподатака (AC2)

Није расположив софтвер за праћење броја прегледа и преузимања метаподатака.

10.6. Методолошка документација

Методолошка документација доступна је на званичној веб страници Завода у дијелу који је означен као [Методолошки документи](#), [Појмови и дефиниције](#) по областима и у оквиру статистичке области Енергетика - [Методологија](#).

10.6.1. Стопа комплетности метаподатака (AC3)

100%

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на интернет страници Републичког завода за статистику:
<http://www.rzs.rs.ba/front/category/23/121/?&add=None>

Друга документација о квалитету доступна је на линку:
https://www.rzs.rs.ba/front/category/359/?left_mi=306&add=306

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Завод примјењује одредбе Закона о статистици Републике Српске (члан 17, став 1) које у организацији и производњи статистике у Републици Српској налажу примјену принципа непристрасности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у [Кодексу праксе европске статистике \(CoP\)](#), а управљање укупним квалитетом засновано је на примјени Заједничког оквира процјене (CAF - Common Assessment Framework).

[Заједнички оквир процјене \(CAF\)](#) је алат за управљање укупним квалитетом и првенствено је намијењен унапређењу јавних организација путем самопроцјене. CAF модел инспирисан је моделом изврности Европске фондације за управљање квалитетом (EFQM) и заснован је на премиси да се одлични резултати у областима организационих перформанси, грађана/корисника, људи и друштва постижу кроз стратегију и планирање, лидерство, људе, партнерства, ресурсе и процесе.

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребе корисника

Кључни корисници података о трговини енергентима су:

- Министарство енергетике и рударства Републике Српске;
- Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске;
- образовне и истраживачке институције, студенти;
- интерни корисници: Одјељење националних рачуна.

12.2. Задовољство корисника

Резултати посљедње Анкете о задовољству корисника доступни су на веб-сајту Завода, на линку http://www.rzs.rs.ba/front/article/2699/?left_mi=306&add=306

Не обавља се посебно мјерење задовољства корисника истраживањем о утрошку енергије и горива у индустрији.

12.3. Комплетност података

Статистика енергетике заснована је на методологији дефинисаној Регулацивом Европске Комисије број 1099/2008 и Приручником за енергетску статистику (Energy Statistics Manual). Обезбјеђују се све захтијеване статистике.

12.3.1. Стопа комплетности података (R1)

Стопа комплетности података је 100%. Обезбјеђују се све захтијеване статистике.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, контролом грешака мјерења, као и упоређивањем података из прошлог периода и додатним анализама.

13.2. Узорачка грешка

Истраживање се не проводи на основу случајног узорка тако да рачунање грешака узорковања по методологији израчунавања узорачких грешака није примјењиво.

13.2.1. Узорачка грешка (A1)

Није примјењиво.

13.3. Неузорачка грешка

Сталним унапређењем методолошких процеса настоје се смањити неузорачке грешке.

У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику и података из претходног периода или се врши контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке за јединицу посматрања.

Грешке обухвата углавном се односе на прекомјеран обухват услед неактивности јединица посматрања (нису почеле или су престале са радом током посматраног периода) или промјене њихове главне (претежне) дјелатности. Стопа прекомјерног обухвата у 2019. години износи 11.5%.

Као неодговор третирају се извјештаји који нису достављени или путем којих није достављен комплетан, релевантан и прихватљив одговор. Стопа неодговора јединице у 2019. години износи 12.8%. Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле, будући да се сви недостајући подаци за појединачне варијабле откривени у већ достављеном извештају прикупљају директним контактом са извештајном јединицом.

13.3.1. Грешка обухвата

Грешке обухвата подразумијевају разлике између циљане популације и популације која се нашла у узорку. Углавном се односе на прекомјеран обухват услед неактивности јединица посматрања (нису почеле или су престале са радом током посматраног периода) или промјене њихове главне (претежне) дјелатности.

Мјере које се предузимају у циљу смањења грешака обухвата су благовремено и редовно ажурирање адресара јединица посматрања на основу Регистра пословних субјеката и информација из других статистичких истраживања.

13.3.1.1. Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Стопа прекомјерног обухвата у 2019. години износи 11.5%

13.3.1.2. Удио заједничких јединица (A3)

У овом истраживању се не комбинују подаци (не користе јединице) из два или више извора.

13.3.2. Грешка мјерења

Најчешћи разлози за настанак грешака мјерења су:

- недостатак евиденције код извјештајних јединица
- лице које попуњава образац није довољно стручно оспособљено или заинтересовано
- неразумијевање методологије од стране извјештајне јединице
- случајне грешке приликом уписивања података у образац
- образац не попуњава увијек исто лице.

Ако дође до грешке у мерењу, у зависности од врсте, грешку исправља методолог на основу других података у извјештају, података из претходног периода посматрања или се извјештајна јединица директно контактира ради одговарајућег тумачења методолошких објашњења и указивања на најчешће грешке које се дешавају приликом попуњавања упитника.

13.3.3. Грешка неодговора

Као неодговор третирају се извјештаји који нису достављени или путем којих није достављен комплетан, релевантан и прихватљив одговор. Стопа неодговора јединице је 12,8%. Подаци који недостају за појединачне варијабле у већ достављеном извјештају прикупљају се директним контактом са извјештајном јединицом.

13.3.3.1. Стопа неодговора јединице (A4)

Стопа неодговора јединице износи 12,8%.

13.3.3.2. Стопа неодговора варијабле (A5)

Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле, будући да се сви недостајући подаци за појединачне варијабле откривени у већ достављеном извештају прикупљају директним контактом са извештајном јединицом.

13.3.4. Грешка обраде

Није било грешака обраде.

13.3.5. Грешка поставке модела

Није примјењиво.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Коначни резултати истраживања се производе и објављују у складу са временским периодима и роковима постављеним у Плану рада. Коначни резултати објављују се 9 (биланси угља и природног гаса) и 11 (биланс нафте и деривата нафте) мјесеци након референтног периода.

14.1.1. Правовременост првих резултата (TP1)

Објављују се само коначни подаци.

14.1.2. Правовременост коначних резултата (TP2)

T+9 мјесеци (биланси угља и природног гаса)
T+11 мјесеци (биланс нафте и деривата нафте)

14.2. Тачност објављивања

100%

14.2.1. Тачност објављивања (TP3)

T+ 0 дана

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Расположиви подаци о трговини енергентима су у потпуности упоредиви са подацима чланица Европског статистичког система. Ова статистичка активност се реализује у складу са стандардима и прописима Европске уније.

15.1.1. Коефицијент неподударности упоредивих статистика (CC1)

Није примјењиво.

15.2. Временска упоредивост

Годишњи подаци о трговини енергентима доступни су од 2009. године.

Подаци за период 2009-2011. година прикупљени су према Класификацији дјелатности БиХ, која је била усклађена са ЕУ статистичком класификацијом дјелатности NACE Rev.1. Од посматране 2012. године подаци се прикупљају и публикују према КД БиХ 2010, која структурно и садржајно одговара Европској класификацији дјелатности NACE Rev.2.

15.2.1. Дужина упоредивих временских серија (CC2)

2019. година - 2009. година = 11 година

15.3. Усклађеност између домена

Није могуће извршити анализу усклађености података са резултатима других истраживања.

15.3.1. Усклађеност мјесечних, кварталних, полугодишњих статистика са годишњим статистикама

Није примјењиво.

15.3.2. Усклађеност са националним рачунима

Није примјењиво.

15.4. Интерна усклађеност

Подаци су интерно усклађени.

16. Трошкови и оптерећеност

За попуњавање Годишњег извјештаја о трговини енергентима, пословни субјекти утроше просјечно 1,62 часа.

Број давалаца података који су попунили образац	59
Вријеме потребно за попуњавање једног обрасца (часова)	1,62
Укупно утрошено вријеме (часова)	96

Подаци о трошковима провођења истраживања нису доступни.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Није дефинисана општа политика ревизије података, а корисници се обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Није планирана и није спроведена ревизија.

17.2.1. Просјечна величина ревизије података (A6)

Није планирана и није спроведена ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Извор података о трговини енергентима су пословни субјекти чија је главна (претежна) или споредна дјелатност, по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010, трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима.

18.2. Учесталост прикупљања података

Годишње

18.3. Прикупљање података

Годишњи подаци о трговини енергентима прикупљају се путем папирног обрасца ЕН-ТЕ-Г од пословних субјекта који се налазе на територији Републике Српске, а чија је главна (претежна) дјелатност, по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010, трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима. Извјештаје достављају и пословни субјекти чија главна дјелатност није трговина на велико, али остварују значајан промет од трговине на велико чврстим, течним и гасовитим горивима. Извјештајне јединице достављају попуњене извјештаје у централу Завода до 31. маја текуће године за претходну годину.

Извјештајне јединице имају могућност да [образац за попуњавање](#) преузму и са званичне веб странице Завода.

18.4. Валидација података

Приликом обраде и уноса, подаци о утрошку енергије и горива у индустрији на нивоу јединице посматрања пореде се са вриједностима из претходне године. Свако неочекивано велико одступање, као и појава недостајућих података, контролише се и верификује телефонским контактом са извјештајном јединицом.

18.5. Компилација података

Евидентирање примљених извјештаја, унос и обрада података о утрошку енергије и горива у индустрији организована је у централу Републичког завода за статистику, у Одјељењу производних статистика.

У фази обраде података изводе се нове варијабле и подаци се агрегирају на нивоу који је потребан за анализу података и израду показатеља приказаних у саопштењима и другим публикацијама.

18.5.1. Стопа импутације (A7)

Не врши се импутација података.

18.6. Прилагођавање

Не користе се статистички поступци за подешавање серија података (методe десезонирања).

18.6.1. Сезонско прилагођавање

Не врши се сезонско прилагођавање.

19. Коментар